

Interview. Voormalig opperbobo Hein Verbruggen (74) over het morele failliet van de mondiale sport

De val van Blatter en Platini, de onmacht van het wereldantidopingagentschap, de corruptering van de atletiek, de aanval op zijn persoon en zijn revalidatie... Wie beter dan Hein Verbruggen om het annus horribilis van de sportbobo te duiden?

HANS VANDEWEGHE

ot 2008 was Verbruggen misschien wel de op twee na belangrijkste sportfunctionaris ter wereld, na Jacques Rogge (IOC) en Sepp Blatter (FIFA). Naast voorzitter van de internationale wielerbond UCI en een voor- naam IOC-lid was Verbruggen van 2004 tot 2013 voorzitter van SportAccord, de koepelvereniging van de mondiale sportbonden, en overzag hij tussen 2001 en 2008 de Olympische Spelen in Peking.

Later werd hij erelid van het IOC, maar achter de schermen bleef hij een vertrouweling van onder meer IOC-voorzitter Jacques Rogge, voor wie hij in 2011 had ingezet bij de presidentsverkiezingen. Geen kruispunten van de mondiale sport of Hein Verbruggen heeft er ooit gestaan, geen boba die hij niet kent, in opspraak of niet.

Twee derde van de raad van bestuur van de FIFA die gevangen zit, verdacht is of werd geroepen. Is dat het grootste morele failliet ooit van een sportbond?

"De FIFA is exceptioneel. Als twee derde in opspraak komt of vastzit, dan is er sprake van een structureel probleem. En dat is het gevolg van het totale gebrek aan controle."

Blatter en Platini zijn voor acht jaar geschorst. U kende Blatter goed, niet?

"Ik kende hem heel goed. Aardige man, hoor. Ik heb nog wel grote voorzitters gekend die wisten dat er verkeerde dingen gebeuren, maar niet konden optreden. Blatter had wel een beetje last van megalomanie. Ik heb hem ooit horen klagen: 'Dat doe je niet met een FIFA-voorzitter' - toen hij niet met een rode loper was ontvangen."

Is het bondenmodel met verkozen bestuurders aan herziening toe?

"Bonden zijn vaak slecht georganiseerde structuren waar mensen niet altijd worden gekozen om hun kwaliteiten, maar om politieke redenen. Niemand die objectief had gekleken naar Brian Cookson (voorzitter van de UCI, HVDW), had besloten dat deze man een grote sportbond kon leiden. Hij heeft het geluk gehad dat de Rus Igor Markarov een hekel had gekregen aan mijn opvolger Pat McQuaid, omdat die hem zijn licentie voor Katjes had geweigerd. Waarop Markarov met geld begon te zwavelen om Cookson verkozen te krijgen, wat ook is gelukt."

'Internationale sportbonden ontsnappen aan elke vorm van controle. Een bedrijf moet zich verantwoorden, de sportwereld niet'

"In een bedrijf hebben het management, de raad van bestuur en de algemene vergadering dezelfde doelstellingen: winst maken en dividenden uitkeeren aan aandeelhouders. Sportbonden moeten geen winst maken, dat klopt, maar bij ons zitten op allerlei niveaus vaak mensen met tegengestelde belangen. Zo dacht de Belg in het UCI-bestuur vooral aan de Vlaamse kerniskooien. Als die aan belang zouden verliezen, dan zou hij door zijn provincies misschien niet meer worden verkozen."

"De internationale sportbonden ontsnappen aan elke vorm van controle. Een bedrijf moet zich verantwoorden tegenover overheden en NGOs, de sportwereld niet. Ik was ooit samen met Karel Van Miert keynote speaker ten tijde van het Bosman-arrest. Hij had het de hele tijd over de arrogantie van de UEFA en de FIFA, en zei: 'Die denken dat ze boven de wet staan.' Dat is het juist: ze staan ook boven de wet. Wat Sepp Blatter heeft toegelaten in de FIFA, dat kan toch alleen als je van jezelf denkt: ik sta boven de wet, ik doe wat ik wil."

Heeft het IOC de sleutel voor betere controle op de bonden?

"De sport loopt ernstig gevaar, en ik zie geen andere instantie die ethische principes en goed bestuur kan afdwingen. Ik heb vertrouwen in IOC-voorzitter Thomas Bach. Juan Antonio Samaranch

‘Sportbonden staan boven de wet’

is begonnen met dat deugdelijk bestuur, Jacques Rogge heeft het perfectiebeeld en het IOC is in de jaren onder Rogge een voorbeeld geworden. Daar profiteert Bach nu van, en hij gaat door op dat elan. Hij zal iets creëren dat toezicht houdt op de bonden: zowel voor doping als voor goed bestuur. In principe heeft het IOC niets te zeggen aan de internationale federaties, maar ze gaan nu toch financiële audits doorvoeren in die bonden. De achterliggende gedachte is meer controle uitoefenen. Rogge zat al op dat spoor.

"Bach heeft ook begrepen dat hij het wereldantidopingagentschap WADA moet controleren en de dopingbestrijding daar moet centraliseren. Doping mag je niet langer aan de bonden toevertrouwen en overmits aan de nationale olympische comités, als je ziet wat er in Italië, Kenia en Rusland naar boven is gekomen."

U ziet ook een grotere rol voor het WADA, waarmee u al jaren in de clinch ligt?

"Ik was een van de eerste bestuurders, remember? Ze bestaan veertien jaar, en wat hebben ze gedaan? Roepen vanuit Canada dat het niet goed is, maar ondertussen zelf niets doen. Van dat WADA, zoals het nu tekeergaat met dat *naaming and shaming*, ben ik geen fan. Wel van een totaal onafhankelijk WADA dat wereldwijd op doping controleert."

"Dat is niet te betalen, wordt dan gezegd. Dat is wel te betalen, want dat geld zit nu al bij de bonden. Het WADA moet naar de bonden gaan en hun dopingafdelingen overnemen, om te beginnen van de UCI en van atletiekfederatie IAAF, want die kunnen nu even niets weigeren. Vervolgens haal je ook bij SportAccord de dopingsmensen weg. Je hebt dan een mooie organisatie bij elkaar, en dan ga je met de andere bonden onderhandelen: 'Wij doen dat voor jou, en je speelt een prijs af'."

'Als ik zie wat er in de atletiek allemaal boven water komt, dan hebben wij het bij de Internationale Wielunie prima gedaan'

Het dopingverhaal rond de bokswedstrijd Mayweather-Pacquiao heeft bij ons weinig aandacht gekregen.

"Onwaarschijnlijk wat daar is gebeurd. Niet alleen vroeg het Usada liefst 150.000 dollar om controles te doen, het vond ook bewijzen van een influs van 750 milliliter zoutoplossing die Mayweather had gekregen, zagegevoegd omdat hij gedwongen werd was. Drie weken na de feiten hebben ze hem daarvoor een attest voor een therapeutische uitzondering toegekend, zwaar, maar (hij) ik kan me daar iets bij voorstellen, zeker als je 150.000 dollar vraagt voor een controle, maar dat slaat toch nergens op."

"Maar goed: ik heb daarover gemaild met de voorzitter van het WADA, Craig Reide, die ik goed ken als IOC-lid. Craig, kun je dat eens uitzoeken? Volgens mij is dat door het Usada tegen alle regels van WADA gezondigd. 'Weet je wat hij me antwoorde?' 'Dat zal het Usada wel onderzoeken.' (armen in de lucht) Die mogen zichzelf dus onderzoeken, net zoals het WADA een onafhankelijke commissie in het leven riep om het Russische dopingschandaal te onderzoeken terwijl ze verder in de lang wisten dat er iets aan de hand was."

U doet op het rapport dat later door de commissie-Pound is gepubliceerd.

"Natuurlijk. Daar staat toch letterlijk in dat de man van het dopinglab van Sotji op 11 januari 2014, een goede maand voor de Winterspelen, aangaf dat hij onder zware externe druk stond van de Russische overheid om dingen te doen. Het WADA wist dat en wat heeft het gedaan? Niets. Elf maanden later komt de AFD met een rapportage en dan stelt het WADA ineens een zogeheten onafhankelijk com-

missie aan met Dick Pound als voorzitter, die natuurlijk nooit heeft onderzocht waarom de organisatie niets had gedaan."

Op de een of andere manier blijft Dick Pound uw weg knijpen.

"We hebben een gezonde hekel aan elkaar gekregen, terwijl we het vroeger best konden vinden met elkaar. Nadat ik bij de voorzittersverkiezing voor het IOC in 2001 openlijk Rogge had gestemd, is hij mij en het wieleren begonnen te vieren. Ik heb geen andere uitleg voor die blinde haat."

"Oé, er zal bij ons ook wel eens wat fout zijn gegaan, maar nooit te kwader trouw. Wij hebben niet de UCI het voorvoord gesmeeten in de strijd tegen doping. Wij hebben in 2001 als eerste bond de epo-controles volgens de Franse testmethode ingevoerd, tegen de wil van het WADA in. Tegen de wil in van Dick Pound en zijn grote vriend Arne Ljungqvist, ondervoorzitter van de internationale atletiekbond en verantwoordelijk voor de dopingbestrijding. Die wist wat er in de atletiek aan de hand was, maar het WADA en de IAAF hebben de epo-detectiemethode pas twee jaar na de UCI erkend en zijn toen pas op op gaan controleren. Waarom loopt Pound tien jaar lang op de wielersport te schelden over medelichtheid en corruptie terwijl hij nooit iets zei over atletiek, waar dat echt gebeurd?"

"Als ik zie wat in de sport boven water komt, dan hebben wij het prima gedaan. Wij proberen ten minste ze te pakken. Wij hebben Armstrong gesten in 2001 en we hebben zijn test afgekeurd op opo gelabeld. We hebben hem niet betrap, want er was net geen positieve test. Maar ondertussen deden de atletiek en al die andere sporten iets. En Pound maakte ons verwijzen, net zoals later zijn vriendjes van het Usada. Die nu in de zaak-Mayweather boter op het hoofd hebben, maar van het WADA zelf mogen uitzoeken of ze fout waren."

Het IOC blijft buiten schot, maar heeft ook een probleem: zijn Spelen verkocht krijgen.

"Bij de evaluatie voor 2004 kon ik nog elf steden bezoeken. En ook voor 2008, toen ik zelf voorzitter was van de evaluatiecommissie, hadden we nog meer dan voldoende kandidaat-steden. Het werd minder na de economische crisis van 2007-2008 en ten gevolge van een verkeerde perceptie dat de Spelen per definitie een verlieslatende onderneming zijn. Dat klopt niet als organisatiebudget apart wordt gezien van de infrastructuurkosten en als bevellinging enkel nog voor rekening van de overheid komt."

"Door de strenge bezuinigingspolitiek in de meeste westerse landen kunnen de politici het zich niet veroorloven een zogeheten geldverslindend evenement te organiseren terwijl het inkomen van de burgers onder druk staat."

"De enorme sociale impact die Olympische Spelen kunnen hebben voor een stad en land blijft ook zwaar onderbelicht. Met de Londense Spelen zijn grootscheut sociale dingen bereikt, die amper de helft van de kosten van de vorige Spelen kostte. Het is moeilijk in cijfers uit te drukken, en daarom begint men er vaak niet aan."

Hoe zit het met uw strijdbaarheid?

"Die is intact, maar ik wil ook constructief meedelen. Wil het IOC mijn mening horen, dan krijgt het die. Zelfs de UCI. Willen ze van mij weten hoe ik het profwielrennen zou aanpakken, dan zou ik mijn verhaal doen en vervolgens vertrekken. Ik vind niet dat het nu erg opschiet."

"Het probleem is nog steeds hetzelfde. De ploegen zijn te zwak gestructureerd. Valt een sponsor weg, dan bestaan ze niet meer. Ze moeten zich ververen, ze moeten af van de zwakke organisatoren, wedstrijden creëren in rijke markten en hun sport collectief verkopen."

"Soms denk ik dat ik het een keerje moet opschrijven zoals ik het allemaal heb beleefd. Met respect voor de mensen, want ik heb geen zin meer in negativisme. Sinds die ziekte (Verbruggen wordt behandeld voor leukemie, HVDW) ben ik in een compassionate mood terechtgekomen. Ik wil geen gezeite meer, maar af en toe zeg ik wel nog eens waar het op staat."

Operatie beschadiging

Eerder dit jaar probeerden de tegenstanders van Hein Verbruggen zijn erfenis te bezwaren met het CIRC-rapport over de wielnerfrij onder zijn bewind en zijn vermeende rol in het onder de radar blijven van dopingsondoor Lance Armstrong. Zonder veel aandacht voor bewijzen en feiten concludeerden media dat Verbruggen en de UCI waren tekerateschoten in hun strijd tegen doping en te

laks waren geweest tegenover Armstrong. Toen de storm was gaan liggen, reageerde Verbruggen op een speciaal ontwikkelde website (verbruggen.ch). Het wereldantidopingagentschap WADA, diens Amerikaanse pool Usada en de nieuwe UCI werden op hun plaats gezet. Meer zelfs: de nieuwe UCI-voorzitter Brian Cookson onderkende met Verbruggen een 'niet-aanvalsplan' na bemiddeling van het internationaal Olympisch Comité. Cookson verplichtte zich ertoe bij het door Verbruggen gewaakte

CIRC-rapport een link naar de verdediging van zijn voorganger te publiceren. Bovendien zou de UCI tussenbeide komen in de kosten die Verbruggen had gemaakt om zich te verdedigen en zou zijn erewoortschapp met meer te discussie worden gesteld. Er zou 40.000 euro worden betaald, maar dat is nog niet gebeurd. Er wordt volop over gediscussieerd binnen de UCI. Verbruggen zou van zijn kant afzien van een rechtszaak die hij bij het Zwitserse recht tegen de UCI ging aanpakken. (HVDW)